

An aerial photograph of a rural landscape. In the foreground, a white church with a red tiled roof and a stepped gable is prominent. To its right, a cluster of red brick houses with white window frames is visible. The background shows a green field, a line of trees, and a blue sky with scattered clouds.

EN NY METODE TIL LANDDISTRIKTSUDVIKLING I SVENDBORG KOMMUNE

- MED STENSTRUP-KIRKEBY-LUNDE SOM GRØNT TESTOMRÅDE

MAJ 2024

BY&LANDSKAB

CVR 4009 2749

Axeltorv 3 - 4900 Nakskov
Bülowsgade 61 - 8000 Aarhus C
Nytorv 9 - 1450 København K

Phone: +45 5137 6980
Email: pr@byglandskab.dk

DET GÅR GODT PÅ SYDFYN - INDTIL VIDERE

Det går godt i landsbyerne og landdistrikterne i Svendborg Kommune med befolkningstilvækst - til forskel fra mange andre steder i Danmark. Unge børnefamilier flytter gerne til Sydfyn, hvor man finder ildsjæle, gæstfrihed, gode skoler og vuggestuer samt let adgang til smuk natur. Den positive udvikling på Sydfyn er imidlertid ikke nødvendigvis en selvfølge, men noget som skal holdes vedlige, gives opmærksomhed og investeres i. Dette notat handler om hvordan man kan bruge den grønne omstilling til at gøre kommunens landområder langtidsholdbare - med Stenstrup-Kirkeby-Lunde som eksempel. Der er brug for en helt ny måde at udvikle grønne projekter på. En metode der ikke sætter den folkelige opbakning til indsatsen på klimaområdet overstyr, og som samtidig har respekt for de store landskabelige kvaliteter, som igennem mange generationer har inspireret kunstnere, og bidraget til at styrke bosætning og turisme på Sydfyn.

ENERGIEN PRODUCERES HVOR DEN BRUGES

Det er erhvervsudviklingen som i de kommende år skal styrke Stenstrups byrolle og fremme bosætningen. Den grønne profil og den grønne strømproduktion skal bidrage til at styrke landsbyens udvikling. Teglværket er et nærliggende og aktuelt eksempel på konjunkturer, der påvirker udviklingen udefra, hvor tilstedeværelsen af en grøn profil skal hjælpe virksomheder i en hård konkurrence.

■
**ALLÉEN IGENNEM
SOLCELLEMARKERNE**

Her ses et eksempel på hvordan man kan bruge alléen, som er et klassisk element fra sydfynske landskaber, og bringe det ind i et nyt energilandskab. På den måde kommer de grønne elementer til at præge et nyt kulturlandskab.

HVORDAN KAN MAN FREMTIDSSIKRE STENSTRUP - KIRKEBY - LUNDE

Stenstrup - Kirkeby - Lunde har nogle optimale rammer for det gode liv på landet og alligevel tæt på vitale funktioner. Der er 1800 indbyggere som har let adgang til indkøbsmuligheder, institutioner, smuk natur lige udenfor vinduet og god infrastruktur med motorvej og Svendborgbanens to stationer. To gange i timen er der togafgang i begge retninger. 10-12 minutters togkøretid til Svendborg og 35-39 minutter til Odense. Stort set alle boliger i Stenstrup ligger indenfor 1 kilometer fra indkøb, skoler eller de to togstationer. Med andre ord et oplagt smørhul for børnefamilier, som kan fravælge bilen i deres hverdag, og istedet tage deres cykelkultur med fra København, Aarhus eller Odense. Man kan imidlertid ikke forvente at udviklingen kommer af sig selv. Der er behov for løbende investeringer i kommunikation, smukke landsbymiljøer, rekreative områder, legepladser, landskabsstier, sikre skoleveje, kultur og væresteder for børn og unge for at realisere potentialet i egnens bosætning. Det er brug for nye borgere i takt med at huse af forskellige grunde bliver ledige - og der er brug for nye borgere til at opretholde den offentlige og private service. Det kræver investeringer, som der ikke umiddelbart er udsigt til at finde i den kommunale husholdning - på trods af al mulig velvilje fra Svendborg Kommune. Derfor er det nærliggende at se nærmere på hvordan man kan bruge den grønne omstilling til at frigøre økonomi, der kan bruges til aktiviteter og projekter, der kan bidrage til at fremtidssikre Stenstrup - Kirkeby - Lunde.

DE SMUKKE LANDSKABER - ET VÆRDIFULDT LOKALT RÅSTOF

Man kan ikke ligefrem sige at den første generation af grønne projekter med solceller er nogen pryd for øjet. Mange fynboer kører dagligt forbi den nye solcellemark ved motorvejsudfletningen syd for Odense. Kønt er det bestemt ikke. Derfor er det helt nødvendigt at de fremtidige projekter bliver smukke og udvikles i en god dialog med dem som skal leve med de nye anlæg - uanset om det er tætte naboer eller borgere som bruger lokalområdet i deres hverdag. Selvfølgelig er der knyttet en vis skepsis til at bringe solceller ind i smukke landskabelige rammer. Det er helt forståeligt, da der ikke findes vellykkede danske eksempler på solcelleprojekter med en høj arkitektonisk kvalitet. Håndværket i at skabe smukke solcelleanlæg på Sydfyn består i at brygge videre på det som findes i forvejen. Det vil sige terrænet, de små enheder, udsigterne, frugthaverne, masser af levende hegn, overdrevslandskaberne med afgræsning, alléerne og hvad der ellers kendetegner det bedste i de smukke landskaber på Sydfyn. Dertil kommer at man benytter lejligheden til at gøre landskaberne meget mere tilgængelige end de er idag. Det kan først og fremmest være oplevelsesrige landskabsstier hvor man kan plukke brombær eller motionere.

OVERDREVSLANDSKABET

Dette billede viser et udyrket areal i Lunde. Det er den slags landskaber, som der er for få af i det opdyrkede kulturlandskab, men som kan indpasser mange steder i nye energilandskaber og medvirke til biodiversitet og oplevelsesrigdom

ENERGIPRODUKTION SYD FOR ODENSE

Mange fynboer ser det dagligt det nye solcelleanlæg syd for Odense. Det er ikke helt det billede, som H.C.Andersen har været med til at skabe af den fynske have.

■
**ET NYT HAROMISK
ENERGILANDSKAB**

Læg godt mærke til detaljerne i dette foto. Det er en visualisering af et nyt energilandskab udenfor Stenstrup med solceller. I forgrunden er terrænet hævet, og solcellerne er indpasset i terrænet, så man bevarer det frie udsyn.

DER ER BRUG FOR ET PARADIGMESKIFT I DEN GRØNNE OMSTILLING

Der er ikke mange klimabenægttere tilbage. Alle har set de nye vejrfænomener med tørke og varmere korder i Sydeuropa, oversvømmelser ved de tyske floder, stormfloden sidste efterår som ramte Sydfyn hårdt eller monsterregn hvor der i haven i Kirkeby kan komme en måneds nedbør på en eftermiddag. Derfor er der et solidt grundlag i den generelle folkelige forståelse for de meget store klima- og miljøudfordringer, som samfundet skal håndtere på alle niveauer - globalt, nationalt, kommunalt og lokalt. I Svendborg Kommune skal der findes løsninger, der omlægger naturgasforbruget til grøn energi. Samtidig stiger internationale og nationale krav til kommunens virksomheder, der også skal omlægge deres energiforbrug. Den første generation af lokale grønne projekter har imidlertid generelt været hæmmet af folkelig skepsis, som ikke mindst har været båret af bekymring af store tekniske anlæg i det åbne land. Derfor er der behov for en ny metodik, der kan bidrage til at speede den nødvendige grønne omstilling op. Samfundet har ikke råd til at sætte den folkelige opbakning til indsatsen på klimaområdet overstyr, og Svendborg Kommune har ikke råd til at et værdifuldt råstof som naturen og de eftertragtede smukke landskaber skæmmes af store tekniske anlæg. Derfor er der brug for et paradigmeskift, hvor de nødvendige vedvarende energianlæg udvikles og designes i gode samarbejder med borgerne, og i respekt for de landskabelige kvaliteter, som igennem mange generationer har været med til at skabe den branding, som idag er med til at fremme bosætningen. Det kalder vi Stenstrupmodellen.

